

12 การวิเคราะห์งบการเงิน

นักลงทุนในตลาดทุนมีแนวโน้มที่เพิ่มสูงขึ้นเพื่อแสวงหารายได้และผลกำไรในรูปแบบอื่นนอกเหนือจากการประกอบธุรกิจหรือเป็นพนักงานบริษัท โดยเฉพาะอย่างยิ่งในปัจจุบันได้มีนักลงทุนหน้าใหม่เข้ามาเพื่อลงทุนในตลาดทุนเพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากรายได้ในรูปแบบของการซื้อขายเงินลงทุนในตลาดทุนได้รับยกเว้นไม่ต้องเสียภาษีเงินได้และเป็นตลาดที่ซื้อขายได้สะดวกและรวดเร็วในการทำกำไร ยิ่งทำให้นักลงทุนเดิมและนักลงทุนใหม่เข้ามามีส่วนรวมมากยิ่งขึ้น ดังนั้น เครื่องมืออีกประเภทหนึ่งที่ใช้ในการประกอบและพิจารณาตัดสินใจเลือกที่จะลงทุนกับบริษัทใดบริษัทหนึ่งที่จะกล่าวในบทนี้คือ “การวิเคราะห์งบการเงิน”

1. พื้นฐานการเปรียบเทียบข้อมูลทางการเงิน

การวิเคราะห์งบการเงินเป็นการนำเครื่องมือในการวิเคราะห์เปรียบเทียบมาปรับใช้เพื่อวัตถุประสงค์ในการนำงบการเงินและข้อมูลที่เกี่ยวข้องมาใช้ในการตัดสินใจเชิงธุรกิจซึ่งเกิดจากการแปลงข้อมูลทางบัญชีมาเป็นข้อมูลที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ เมื่อเกิดความไม่แน่นอนในการตัดสินใจในเชิงธุรกิจ การวิเคราะห์งบการเงินนั้นสามารถสร้างความมั่นใจ การคาดเดา และการตัดสินใจโดยความรู้สึกได้โดยไม่ต้องใช้การตัดสินใจจากผู้เชี่ยวชาญ โดยการวิเคราะห์งบการเงินจะให้ข้อมูลที่มีประโยชน์และเป็นหลักการที่เป็นระบบระเบียบเพื่อใช้ในการตัดสินใจ

2. วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์งบการเงิน

ผู้ใช้งบการเงินภายในกิจการเป็นผู้ที่เกี่ยวข้องกับการบริหารและการดำเนินงานในกิจการ ซึ่งรวมถึงผู้จัดการ พนักงาน ผู้ตรวจสอบภายใน ที่ปรึกษา ผู้บริหารงบประมาณ และพนักงานการตลาด โดยวัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์งบการเงินของบุคคลกลุ่มนี้คือ การนำข้อมูลทางการเงินไปใช้ในการตัดสินใจเชิงยุทธศาสตร์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการดำเนินงานของกิจการในการผลิตสินค้าและบริการ ผู้ใช้งบการเงินภายนอกกิจการเป็นผู้ที่ไม่เกี่ยวข้องกับการบริหารและการดำเนินงานในกิจการโดยตรง ซึ่งรวมถึงผู้ถือหุ้น เจ้าหนี้เงินกู้ กรรมการ ลูกค้า ผู้ค้า หน่วยงานกำกับดูแล หน่วยงาน นายหน้า สื่อโทรทัศน์ และสิ่งพิมพ์ บุคคลกลุ่มนี้เชื่อถือต่อการวิเคราะห์งบการเงินเพื่อการตัดสินใจในการบรรลุวัตถุประสงค์ของแต่ละกลุ่ม ประโยชน์ที่สามารถระบุการนำผลการวิเคราะห์งบการเงินของกลุ่มบุคคลต่าง ๆ มีดังนี้ ผู้ถือหุ้นและเจ้าหนี้เงินกู้ประเมินความเป็นไปได้ในการลงทุนและการให้กู้ยืม คณะกรรมการวิเคราะห์งบการเงินเพื่อควบคุมการทำงานของฝ่ายบริหาร พนักงาน และสภาพแรงงานใช้งบการเงินในการต่อรองผลประโยชน์สำหรับพนักงาน เจ้าหนี้การค้าใช้งบการเงินในการอนุมัติสินเชื่อ และระยะเวลาการจ่ายชำระหนี้ ลูกหนี้การค้าวิเคราะห์งบการเงินในการสร้างความสัมพันธ์ทางการค้า ผู้ตรวจสอบบัญชีใช้งบการเงินในการประเมินถึงความเหมาะสมของการแสดงรายการที่นำเสนอในงบการเงินว่าถูกต้องตามที่ควรในสาระสำคัญ ผู้ประเมินอิสระใช้งบการเงินในการจัดทำบทวิเคราะห์ในการแนะนำการซื้อขายหุ้นและจัดอันดับความน่าเชื่อถือ โดยวัตถุประสงค์หลักร่วมกันคือ ประเมินความสามารถในการดำเนินงานและฐานะการเงินของกิจการ ซึ่งประกอบไปด้วย

1. การประเมินผลการดำเนินงานในอดีตและปัจจุบัน
2. การประเมินฐานะทางการเงินในปัจจุบัน
3. ประมาณการดำเนินงานในอนาคตและความเสี่ยงที่เกี่ยวข้อง

3. ข้อมูลสำหรับการวิเคราะห์

ผู้ใช้งบการเงินได้รับรายงานทางการเงินที่จัดทำขึ้นเพื่อสนับสนุนการวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงิน อย่างไรก็ตาม ผู้ใช้งบการเงินส่วนใหญ่มักจะเชื่อถือต่องบการเงินเพื่อวัตถุประสงค์ทั่วไปซึ่งประกอบด้วย (1) งบกำไรขาดทุน (2) งบแสดงฐานะการเงิน (3) งบแสดงการเปลี่ยนแปลงของส่วนของผู้ถือหุ้น (4) งบกระแสเงินสด และ (5) หมายเหตุประกอบงบการเงิน

เรื่องการ
งบการเงิน
ประชุมผู้
รายงานข

ปานกลาง
เปรียบเทียบ

C

งานปัจจุบัน
ของปีที่ผ่านมา

o

ปัจจุบันของ

o

เดียวกันสาม

o

ตามหลักเกณฑ์

อัตราส่วนหนี้

นำสถานะการ

การ

กับคู่แข่งหรือ

การเปรียบเทียบ

ไปใช้ด้วยความ

รายงานทางการเงินดังกล่าวเป็นการสื่อสารข้อมูลทางการเงินที่มีประโยชน์สำหรับการตัดสินใจ เรื่องการลงทุน การอนุมัติสินเชื่อ และเรื่องอื่นที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ โดยรายงานทางการเงินประกอบไปด้วยงบการเงินเพื่อวัตถุประสงค์ทั่วไป และแบบ 56-1 สำหรับบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ รายงานการประชุมผู้ถือหุ้น บทวิเคราะห์ประมาณการผลการดำเนินงานในอนาคต หนังสือรับรองของผู้บริหาร และรายงานของผู้สอบบัญชีรับอนุญาต

4. การเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์งบการเงิน

ในการประเมินผลการวิเคราะห์งบการเงินนั้น จะต้องตัดสินใจว่าผลการดำเนินการอยู่ในระดับใด ดีปานกลาง หรือเลวร้าย ดังนั้น หากต้องการตัดสินใจในเรื่องดังกล่าวจะต้องกำหนดแนวทางสำหรับการเปรียบเทียบงบการเงิน ซึ่งประกอบด้วย

- เปรียบเทียบข้อมูลภายในกิจการ (Intracompany) เป็นการเปรียบเทียบระหว่างผลการดำเนินงานปัจจุบันและผลการดำเนินงานที่ผ่านมา เช่น เปรียบเทียบผลกำไรของปีปัจจุบันของกิจการกับผลกำไรของปีที่ผ่านมา ฯลฯ

- เปรียบเทียบข้อมูลกับคู่แข่ง (Competitor) เป็นการเปรียบเทียบระหว่างผลการดำเนินงานปัจจุบันของคู่แข่งรายเดียวหรือหลายรายระหว่างแต่ละกิจการ

- เปรียบเทียบกับระดับอุตสาหกรรม (Industry) สถิติผลการดำเนินงานภายในอุตสาหกรรมเดียวกันสามารถให้ข้อมูลที่เป็นมาตรฐานสำหรับการเปรียบเทียบได้

- เปรียบเทียบกับกฎเกณฑ์ที่กำหนดไว้ (Guideline or Rules of thumb) เป็นการเปรียบเทียบตามหลักเกณฑ์ทั่วไปจากประสบการณ์ เช่น อัตราส่วนสภาพคล่อง (Current Ratio) เท่ากับ 2 : 1 หรือ อัตราส่วนหมุนเร็ว (Acid-test Ratio) เท่ากับ 1 : 1 อย่างไรก็ตาม การเปรียบเทียบตามกฎเกณฑ์จะต้องนำสถานการณ์แวดล้อมมาพิจารณาร่วมด้วย

การเปรียบเทียบงบการเงินที่กล่าวมามีประโยชน์ก็ต่อเมื่อนำไปใช้อย่างเหมาะสม การเปรียบเทียบกับคู่แข่งหรือกลุ่มของคู่แข่งเป็นการเปรียบเทียบที่นิยมใช้อย่างแพร่หลาย การเปรียบเทียบภายในกิจการและการเปรียบเทียบระดับอุตสาหกรรมนั้นก็มีความสำคัญเช่นกัน ส่วนการเปรียบเทียบตามกฎเกณฑ์สมควรนำไปใช้ด้วยความระมัดระวัง และมีการพิจารณาร่วมกับข้อมูลในอดีตและบรรทัดฐานของอุตสาหกรรมด้วย

5. เทคนิคการวิเคราะห์

การวิเคราะห์งบการเงินเป็นเครื่องมืออีกรูปแบบหนึ่งในการนำข้อมูลไปพิจารณาและพยากรณ์ คาดคะเนแนวโน้มฐานะทางการเงินในอนาคตของแต่ละบริษัท เพื่อใช้ประกอบการประเมินประสิทธิภาพในการประกอบธุรกิจ และความสามารถในการทำกำไร และดำเนินงานของบริษัทนั้น ๆ เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในการลงทุน ซึ่งในบทนี้จะกล่าวถึงเทคนิคและเครื่องมือที่ใช้ในการวิเคราะห์งบการเงิน (Analysis Techniques) ซึ่งมี 3 ประเภท ได้แก่

1. การวิเคราะห์งบการเงินแบบใช้ฐานร่วม (Common Size Analysis)

1.1 การวิเคราะห์แนวนอน (Horizontal Analysis) เป็นการเปรียบเทียบข้อมูลฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานในแต่ละช่วงเวลา

1.2 การวิเคราะห์แนวตั้ง (Vertical Analysis) เป็นการเปรียบเทียบข้อมูลฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานกับจำนวนพื้นฐาน

2. การวิเคราะห์งบการเงินแบบแนวโน้ม (Trend Analysis) เป็นการเปรียบเทียบข้อมูลในงบการเงินของกิจการระหว่างปี แต่จะวิเคราะห์ข้อมูลในหลายปีติดต่อกัน โดยให้ข้อมูลในปีใดปีหนึ่งเป็นฐาน

3. การวิเคราะห์งบการเงินแบบอัตราส่วน (Ratio Analysis) เป็นเกณฑ์ในการวัดความสัมพันธ์ระหว่างแต่ละรายการในงบการเงิน

6. การวิเคราะห์ตามแนวนอน

การวิเคราะห์รายการในงบการเงินเพียงรายการเดียวนั้นให้ประโยชน์อย่างจำกัด ดังนั้น การวิเคราะห์งบการเงินที่มีประสิทธิภาพส่วนใหญ่จะเกี่ยวข้องกับการระบุรายการและอธิบายความสัมพันธ์ระหว่างตัวเลข กลุ่มของตัวเลข และการเปลี่ยนแปลงของตัวเลขดังกล่าว การวิเคราะห์ตามแนวนอน (Horizontal Analysis) เป็นการเปรียบเทียบข้อมูลฐานะทางการเงินและผลการดำเนินงานในแต่ละ “ช่วงเวลา”

6.1 งบการเงินเปรียบเทียบ

งบการเงินเปรียบเทียบ (Comparative Statements) เป็นการแสดงรายการเปรียบเทียบระหว่าง 2 ช่วงเวลาหรือมากกว่า ซึ่งแสดงจำนวนเงินแยกสำหรับแต่ละช่วงเวลา (เรียกว่ารูปแบบเปรียบเทียบ) โดยในบทนี้จะกล่าวถึงการคำนวณจำนวนเงินที่เปลี่ยนแปลงไป และอัตราการเปลี่ยนแปลงเป็นร้อยละสำหรับการเปรียบเทียบ

6
ใ
ในงบการเ
แสดงให้เห
อัตราพื้นฐาน
100,000 เ
ระบุความสั
เป็นดังนี้

การเปลี่

ช่ว
งบการเงินปี
จำนวนเงินข
เปรียบเทียบ

การเปลี่ยน

โดย
อย่างไรก็ตาม

ตัวอย่าง	
A	
B	
C	
D	

6.2 การคำนวณจำนวนเงินที่เปลี่ยนแปลงไปและอัตราการเปลี่ยนแปลง

ในการเปรียบเทียบงบการเงินในช่วงสั้น ๆ เช่น 2 หรือ 3 ปี ฯลฯ จะเปรียบเทียบเป็นรายบรรทัดในงบการเงิน โดยการเปรียบเทียบจำนวนเงินที่เปลี่ยนแปลงไปและอัตราการเปลี่ยนแปลงเป็นร้อยละนั้น แสดงให้เห็นถึงความเปลี่ยนแปลงจำนวนมากที่อาจผิดปกติ ตัวอย่างเช่น การเปลี่ยนแปลงไป 50 % ของอัตราพื้นฐานจำนวน 100 นั้นมีความสำคัญน้อยกว่าการเปลี่ยนแปลงไป 50 % ของอัตราพื้นฐานจำนวน 100,000 เมื่อเปรียบเทียบในงบการเงินเดียวกัน ซึ่งการเปรียบเทียบเป็นจำนวนเงินนั้นมีความสำคัญในการระบุความสัมพันธ์ของการเปลี่ยนแปลงในแต่ละรายการได้ โดยวิธีการคำนวณจำนวนเงินที่เปลี่ยนแปลงไปเป็นดังนี้

$$\text{การเปลี่ยนแปลงของจำนวนเงิน} = \text{จำนวนเงินของช่วงเวลาทวิเคราะห์} - \text{จำนวนเงินพื้นฐาน}$$

ช่วงเวลาทวิเคราะห์คือจุดของเวลา หรือระยะเวลาที่สนใจในการงบการเงิน เช่น จำนวนเงินในงบการเงินปีปัจจุบัน ส่วนจำนวนพื้นฐานคือจุดของเวลา หรือระยะเวลาที่เป็นฐานการเปรียบเทียบ โดยจำนวนเงินของงบการเงินปีที่ผ่านมาหรือปีก่อน มักจะถูกนำมาใช้เป็นฐานในการเปรียบเทียบ เมื่อต้องการเปรียบเทียบเป็นอัตราร้อยละให้ใช้จำนวนพื้นฐานเป็นตัวหารแล้วคูณด้วย 100 ดังนี้

$$\text{การเปลี่ยนแปลงของจำนวนเงิน (ร้อยละ)} = \frac{\text{จำนวนเงินของช่วงเวลาทวิเคราะห์} - \text{จำนวนเงินพื้นฐาน}}{\text{จำนวนเงินพื้นฐาน}} \times 100$$

โดยการคำนวณการเปลี่ยนแปลงของจำนวนเงินเป็นอัตราร้อยละสามารถทำได้โดยทั่วไป แต่อย่างไรก็ตาม มีข้อควรระวังซึ่งจะอธิบายตามตัวอย่างด้านล่าง

ตัวอย่าง	ช่วงเวลาที่ทำการวิเคราะห์ (ปี 25x5)	ช่วงเวลาพื้นฐาน (ปี 25x4)	การวิเคราะห์เปรียบเทียบ	
			จำนวนเงิน	ร้อยละ
A	1,500.00	(4,500.00)	6,000.00	-
B	(1,000.00)	2,000.00	(3,000.00)	-
C	8,000.00	-	8,000.00	-
D	-	10,000.00	(10,000.00)	-100 %

จากตัวอย่างด้านบน เมื่อช่วงเวลาที่ทำการวิเคราะห์หรือช่วงเวลาพื้นฐานเป็นศูนย์ อัตราร้อยละที่แสดงไม่สามารถแปลผลได้ ดังที่แสดงในตัวอย่าง A และ B และเมื่อจำนวนเงินของช่วงเวลาพื้นฐานเป็นศูนย์ อัตราร้อยละไม่สามารถคำนวณได้ตามหลักคณิตศาสตร์เมื่อหารด้วยศูนย์ ท้ายสุดเมื่อมียอดจำนวนเงินในช่วงเวลาพื้นฐาน แต่ยอดจำนวนเงินของช่วงเวลาที่ทำการวิเคราะห์เท่ากับศูนย์ แสดงว่ายอดในช่วงเวลาที่ทำการวิเคราะห์ที่ลดลงจากช่วงเวลาพื้นฐานร้อยละ 100

ในการวิเคราะห์เปรียบเทียบตามแนวนอนส่วนใหญ่จะเปรียบเทียบกับค่าเฉลี่ย หรือค่ากลางของช่วงเวลาก่อนหน้า เพื่อวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงที่ผิดปกติ ซึ่งตามปกติ นิยมปิดเศษในการแสดงผลการเปรียบเทียบและไม่แสดงรายละเอียดมากเกินไป ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ใช้งบสามารถเปรียบเทียบข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการตัดสินใจได้สะดวก อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติไม่ได้มีการระบุจำนวนทศนิยมที่เหมาะสมในการแสดงข้อมูลเปรียบเทียบ

6.3 งบแสดงฐานะการเงินเปรียบเทียบ

การเปรียบเทียบงบแสดงฐานะการเงินประกอบด้วยงบแสดงฐานะการเงิน 2 ปีขึ้นไป (Comparative Statements of Financial Position) และยอดเปรียบเทียบเป็นจำนวนเงินและร้อยละของแต่ละบรรทัดในงบการเงิน ในการเปรียบเทียบงบการเงิน เริ่มต้นด้วยการให้ความสนใจในรายการที่มีการเปลี่ยนแปลงไปมากของจำนวนเงินหรือร้อยละ แล้วหาสาเหตุที่เป็นไปได้ของการเปลี่ยนแปลงนั้น แล้วพิจารณาถึงผลของการเปลี่ยนแปลงว่าเป็นที่น่าพอใจหรือไม่พอใจ รวมทั้งติดตามรายการที่เปลี่ยนแปลงไปไม่มากเท่าที่คาดหวังไว้

งบกำไรสุทธิ	
งบกำไรสุทธิ	
งบกำไรสุทธิ	
งบกำไรสุทธิ	
งบกำไรสุทธิ	

สินทรัพย์
เงินสดและ
เงินลงทุนระยะ
ลูกหนี้การค้า
สินค้าคงเหลือ
สินทรัพย์หมุน
เวียน

ที่ดิน อาคาร
หัก ค่าเสื่อม
ที่ดิน อาคาร
ค่าความนิยม
เครื่องหมาย
เงินลงทุนระยะ
สินทรัพย์ไม่หมุน
เวียน

หนี้สิน
เจ้าหนี้การค้า
ประมาณการหนี้
ภาระผูกพันผลประโยชน์
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย
ภาษีนิติบุคคลค้าง
เงินกู้ระยะยาว
รวม

หนี้สินระยะยาว
เงินกู้ยืมระยะยาว
รวม

ส่วนของผู้ถือหุ้น
ทุนหุ้นสามัญ
ส่วนเกินมูลค่าหุ้น
กำไรสะสม
องค์ประกอบอื่นของ
รวม
รวมหนี้สิน

บริษัทการค้าไทย จำกัด
งบแสดงฐานะการเงินเปรียบเทียบ
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25X5 และ 25X4

(หน่วย : ล้านบาท)

	25X5	25X4	ผลต่าง	ร้อยละ
สินทรัพย์				
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	470	245	225	91.8 %
เงินลงทุนระยะสั้น	2,878	2,355	523	22.2 %
ลูกหนี้การค้า-สุทธิ	375	343	32	9.3 %
สินค้าคงเหลือ	2,851	2,607	244	9.4 %
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	329	174	155	89.1 %
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	6,903	5,724	1,179	20.6 %
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์	4,192	3,574	618	17.3 %
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม	1,728	1,330	398	29.9 %
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์-สุทธิ	2,464	2,244	220	9.8 %
ค่าความนิยม	513	477	36	7.5 %
เครื่องหมายการค้า	40	37	3	8.1 %
เงินลงทุนระยะยาว	148	-	148	0.0 %
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	226	170	56	32.9 %
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	3,391	2,928	463	13.65 %
รวมสินทรัพย์	10,294	8,652	1,642	19.0 %
หนี้สิน				
เจ้าหนี้การค้า	2,824	2,460	364	14.8 %
ประมาณการหนี้สินจากบัตรของขวัญ	410	300	110	36.7 %
ภาระผูกพันผลประโยชน์พนักงาน	234	269	(35)	-13.0 %
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	844	724	120	16.6 %
ภาษีนิติบุคคลค้างจ่าย	575	380	195	51.3 %
เงินกู้ระยะยาวครบกำหนดภายใน 1 ปี	72	368	(296)	-80.4 %
รวมหนี้สินหมุนเวียน	4,959	4,501	458	10.2 %
หนี้สินระยะยาว	358	247	111	44.9 %
เงินกู้ยืมระยะยาว	528	482	46	9.5 %
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน	886	729	157	17.72 %
รวมหนี้สิน	5,845	5,230	615	11.76 %
ส่วนของผู้ถือหุ้น				
ทุนหุ้นสามัญ	33	32	1	3.1 %
ส่วนเกินมูลค่าหุ้น	952	836	116	13.9 %
กำไรสะสม	3,315	2,468	847	34.3 %
องค์ประกอบอื่นของส่วนของผู้ถือหุ้น	149	86	63	73.3 %
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	4,449	3,422	1,027	30.0 %
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	10,294	8,652	1,642	19.0 %

จากข้อมูลข้างต้นมีรายการที่น่าสนใจ กล่าวคือ สิ้นทรัพย์ทุกรายการเพิ่มขึ้น เนื่องจากบริษัทกำลังเติบโต ส่วนที่มีการเพิ่มขึ้นน้อยที่สุดในสิ้นทรัพย์ที่มีสภาพคล่องสูง คือ การเพิ่มขึ้นของหนี้สินหมุนเวียน ดังนั้น การเติบโตของสิ้นทรัพย์ร้อยละ 19 จะต้องมีการพิจารณาควบคู่ไปกับกำไรในอนาคตเพื่อพิสูจน์กลยุทธ์ที่เน้นการเติบโต เช่นเดียวกันกับการเพิ่มขึ้นอย่างมากของรายการจัดหาเงิน ซึ่งสังเกตจากหนี้สินหมุนเวียนและหนี้สินไม่หมุนเวียนที่เพิ่มขึ้นรวมทั้งสิ้น 615 ล้านบาท โดยส่งผลให้สิ้นทรัพย์หมุนเวียน รวมทั้งอาคารและอุปกรณ์เพิ่มขึ้น ผลจากบริษัทมีการลงทุนเพิ่มเติมในอาคารและอุปกรณ์ทำให้กำไรสะสมเพิ่มขึ้น 847 ล้านบาท ทั้งนี้จะต้องจับตาดูการเพิ่มขึ้นของกิจกรรมการลงทุนและกิจกรรมจัดหาเงินเพื่อให้มั่นใจว่ากำไรที่เพิ่มขึ้นเกิดจากผลการดำเนินงานตามปกติของกิจการ

6.4 งบกำไรขาดทุนเปรียบเทียบ

งบกำไรขาดทุนเปรียบเทียบ (Comparative Income Statements) เป็นการเปรียบเทียบรายการ เช่นเดียวกันกับงบแสดงฐานะการเงินเปรียบเทียบ ซึ่งใช้ข้อมูล 2 ช่วงเวลาขึ้นไป ดังแสดงต่อไปนี้

บริษัทการค้าไทย จำกัด				
งบกำไรขาดทุนเปรียบเทียบ				
ประจำปี สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 25X5 และ 25X4				
			(หน่วย : ล้านบาท)	
	25X5	25X4	ผลต่าง	ร้อยละ
รายได้	27,433	24,548	2,885	11.8
ต้นทุนขาย	20,938	18,677	2,261	12.1
กำไรขั้นต้น	6,495	5,871	624	10.6
ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร	5,003	4,662	391	8.4
กำไรจากการดำเนินงาน	1,492	1,209	283	23.4
ต้นทุน (รายได้) ทางการเงิน	1	(8)	9	-
กำไรจากการดำเนินงานก่อนภาษีเงินได้	1,493	1,201	292	24.3
ภาษีเงินได้	509	496	13	2.6
กำไรสุทธิ	984	705	279	39.6
กำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน (บาทต่อหุ้น)				
(Basic earnings per share)	3.02	2.18	0.84	38.5
กำไรต่อหุ้นปรับลด (บาทต่อหุ้น)				
(Diluted earnings per share)	2.94	2.13	0.81	38.0

จากงบกำไรเปรียบเทียบข้างต้นมีรายได้เติบโตจากปี 25x4 จำนวนร้อยละ 11.8 ซึ่งสนับสนุนกลยุทธ์ที่เน้นการเติบโตของฝ่ายบริหาร ที่แสดงให้เห็นในงบแสดงฐานะการเงินเปรียบเทียบ ในทางเดียวกัน บริษัทสามารถควบคุมต้นทุนขายและค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารที่เพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 12.1 และร้อยละ 8.4 ตามลำดับ ซึ่งเป็นอัตราการเพิ่มขึ้นที่ต่ำกว่าอัตราการเพิ่มขึ้นของรายได้ รวมถึงกำไรสุทธิของบริษัทที่มีการเพิ่มขึ้นอย่างน่าพอใจเป็นจำนวนร้อยละ 39.6 ของรายได้ที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 11.8 จากปี 25x4

7. การวิเคราะห์ตามแนวดิ่ง

การวิเคราะห์ตามแนวดิ่ง (Vertical Analysis) เป็นเครื่องมือหนึ่งในการประเมินรายการในงบการเงินเมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนฐาน ส่วนใหญ่ตัวเลขซึ่งนำมาใช้เป็นฐานในการเปรียบเทียบสำหรับงบกำไรขาดทุนคือ รายได้ และสำหรับงบแสดงฐานะการเงินคือ สินทรัพย์รวม เนื้อหาในส่วนนี้จะอธิบายเกี่ยวกับการวิเคราะห์ตามแนวดิ่งของบริษัทการค้าไทย จำกัด (คำว่าวิเคราะห์ตามแนวดิ่ง มาจากการอ่านตัวเลขจากรายงานทางการเงินตามแนวดิ่ง-ลง และการวิเคราะห์ตามแนวดิ่งอาจเรียกว่า การวิเคราะห์จากฐานร่วม-Common size Analysis)

7.1 การวิเคราะห์ฐานร่วม

จากข้อมูลงบการเงินเปรียบเทียบที่แสดงการเปลี่ยนแปลงของแต่ละรายการในงบการเงินในแต่ละช่วงเวลานั้น ไม่ได้แสดงความสัมพันธ์ของตัวเลขแต่ละรายการ ดังนั้นแล้วจึงใช้การวิเคราะห์ฐานร่วม (Common-size Analysis) เพื่อเปรียบเทียบและแสดงความสัมพันธ์ของตัวเลขแต่ละรายการในงบการเงิน ซึ่งนิยมแสดงค่าเป็นอัตราส่วนร้อยละตามสูตรคำนวณดังต่อไปนี้

$$\text{อัตราฐานร่วม (ร้อยละ)} = \frac{\text{จำนวนเงินสำหรับวิเคราะห์}}{\text{จำนวนเงินพื้นฐาน}} \times 100$$

7.2 งบแสดงฐานะการเงินแบบฐานร่วม

งบการเงินแบบฐานร่วมนั้นใช้หลักการที่ว่ารายการสำหรับวิเคราะห์นั้นเป็นกี่เปอร์เซ็นต์เมื่อเปรียบเทียบกับจำนวนพื้นฐาน โดยส่วนใหญ่จะใช้สินทรัพย์รวมเป็นจำนวนพื้นฐานในการคำนวณงบแสดงฐานะการเงินแบบฐานร่วม (หมายความว่าหนี้สินรวมกับส่วนของผู้ถือหุ้นจึงเท่ากับ 100 % เช่นเดียวกับสินทรัพย์รวมที่เท่ากับ 100 % ในการแสดงจำนวนพื้นฐาน) เมื่อได้ข้อเปรียบเทียบบนฐานเดียวกันทั้งด้านสินทรัพย์ และหนี้สินรวมกับส่วนของผู้ถือหุ้น ผลลัพธ์ที่ได้จึงสามารถเปรียบเทียบกันได้อย่างชัดเจน

จากข้อมูลของบริษัทการค้าไทย จำกัด แสดงงบแสดงฐานะการเงินเปรียบเทียบแบบฐานร่วม (Common Size Statement of Financial Position) ซึ่งแสดงความสัมพันธ์ที่สำคัญทั้งจำนวนเงินและอัตราส่วนร้อยละ การวิเคราะห์แบบฐานร่วมได้ข้อสังเกตดังนี้ (1) การเพิ่มขึ้นเกือบ 2 เท่าของเงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด (2) การลดลงของสินค้าคงเหลือเมื่อเปรียบเทียบกับสินทรัพย์รวม ประมาณร้อยละ 2.4 (3) การลดลงประมาณร้อยละ 2 ของอาคารและอุปกรณ์เมื่อเปรียบเทียบกับสินทรัพย์รวม (4) การลดลงของเงินกู้ยืมระยะยาวที่จะครบกำหนดชำระใน 1 ปี และ (5) การเพิ่มขึ้นอย่างมากของกำไรสะสม โดยการเปลี่ยนแปลงของรายการส่วนใหญ่แสดงให้เห็นถึงความสำเร็จในการดำเนินงานภายใต้กลยุทธ์เติบโตของกิจการ และสิ่งที่น่ากังวลนั้นคือ บริษัทจะสามารถรักษาความสามารถในการสร้างรายได้และทำกำไรจากการลงทุนที่เพิ่มขึ้นในสินทรัพย์ท่ามกลางการแข่งขันสูงในอุตสาหกรรมได้อย่างไร

สินทรัพย์
 เงินสดและราย
 เงินลงทุนระยะ
 ลูกหนี้การค้า-
 สินค้าคงเหลือ
 สินทรัพย์หมุน
 รวมสิน
 ที่ดิน อาคาร และ
 หนัก ค่าเสื่อมรา
 ที่ดิน อาคาร และ
 ค่าความนิยม
 เครื่องหมายกา
 เงินลงทุนระยะ
 สินทรัพย์ไม่หน
 รวมสิน
 รวม
 หนี้สิน
 เจ้าหนี้การค้า
 ประมาณการท
 ภาระผูกพันผล
 ค่าใช้จ่ายค้างจ
 ภาษีนิติบุคคล
 เงินกู้ระยะยาว
 รวมหนี้
 หนี้สินระยะยา
 เงินกู้ยืมระยะย
 รวมหนี้
 ร
 ส่วนของผู้ถือหุ้น
 ทุนหุ้นสามัญ
 ส่วนเกินมูลค่า
 กำไรสะสม
 องค์กรประกอบอ
 รวมส่วน
 รวมหนี้

* เนื่องจากอ

บริษัทการค้าไทย จำกัด
งบแสดงฐานะการเงินเปรียบเทียบแบบฐานร่วม
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25X5 และ 25X4

หน่วย : ล้านบาท
ร้อยละของการ
เปลี่ยนแปลงแบบฐานร่วม*

สินทรัพย์	25x5	25x4	25x5	25x4
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	470	245	4.6 %	2.8 %
เงินลงทุนระยะสั้น	2,878	2,355	28.0 %	27.2 %
ลูกหนี้การค้า-สุทธิ	375	343	3.6 %	4.0 %
สินค้าคงเหลือ	2,851	2,607	27.7 %	30.1 %
สินทรัพย์หมุนเวียนอื่น	329	174	3.2 %	2.0 %
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	6,903	5,724	67.1 %	66.2 %
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์	4,192	3,574	40.7 %	41.3 %
หัก ค่าเสื่อมราคาสะสม	1,728	1,330	16.8 %	15.4 %
ที่ดิน อาคาร และอุปกรณ์-สุทธิ	2,464	2,244	23.9 %	25.9 %
ค่าความนิยม	513	477	5.0 %	5.5 %
เครื่องหมายการค้า	40	37	0.4 %	0.4 %
เงินลงทุนระยะยาว	148	-	1.4 %	0.0 %
สินทรัพย์ไม่หมุนเวียนอื่น	226	-	2.2 %	2.0 %
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	3,391	2,928	32.9 %	33.8 %
รวมสินทรัพย์	10,294	8,652	100.0 %	100.0 %
หนี้สิน				
เจ้าหนี้การค้า	2,824	2,460	27.4 %	28.4 %
ประมาณการหนี้สินจากบัตรของขวัญ	410	300	4.0 %	3.5 %
ภาระผูกพันผลประโยชน์พนักงาน	234	269	2.3 %	3.1 %
ค่าใช้จ่ายค้างจ่าย	844	724	8.2 %	8.4 %
ภาษีนิติบุคคลค้างจ่าย	575	380	5.6 %	4.4 %
เงินกู้ระยะยาวครบกำหนดภายใน 1 ปี	72	368	0.7 %	4.3 %
รวมหนี้สินหมุนเวียน	4,959	4,501	48.2 %	52.0 %
หนี้สินระยะยาว	358	247	3.5 %	2.9 %
เงินกู้ยืมระยะยาว	528	482	5.1 %	5.6 %
รวมหนี้สินไม่หมุนเวียน	886	729	8.6 %	8.5 %
รวมหนี้สิน	5,845	5,230	56.8 %	60.5 %
ส่วนของผู้ถือหุ้น				
ทุนหุ้นสามัญ	33	32	0.3 %	0.4 %
ส่วนเกินมูลค่าหุ้น	952	36	9.2 %	9.7 %
กำไรสะสม	3,315	2,468	32.2 %	28.5 %
องค์ประกอบอื่นของผู้ถือหุ้น	149	86	1.4 %	1.0 %
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	4,449	3,422	43.2 %	39.6 %
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	10,294	8,652	100.0 %	100.0 %

* เนื่องจากอัตราร้อยละที่แสดงมีการปัดเศษทศนิยม ดังนั้น ผลรวมตามแนวตั้งอาจไม่เท่ากับเลขผลรวมซึ่งได้แสดงไว้

7.3 งบกำไรขาดทุนแบบฐานร่วม

งบกำไรขาดทุนแบบฐานร่วม (Common-Size Income Statement) การวิเคราะห์ยังเป็นประโยชน์เมื่อใช้งบกำไรขาดทุนแบบฐานร่วม โดยใช้รายได้เป็นจำนวนฐานในการคำนวณซึ่งกำหนดค่าให้เท่ากับ 100 % รายการอื่น ๆ แต่ละรายการที่นำมาเปรียบเทียบจะคิดเป็นอัตราร้อยละของรายได้ เมื่อมองภาพว่ารายได้เท่ากับ 100 % รายการอื่น เช่น ต้นทุนขาย ค่าใช้จ่าย รายได้อื่น ฯลฯ คือการป็นส่วนว่าเป็นอัตราร้อยละเท่าใดของรายได้

ข้อมูลต่อไปนี้แสดงงบกำไรขาดทุนเปรียบเทียบแบบฐานร่วมของบริษัทการค้าไทย จำกัด เป็นเวลา 2 ปี เมื่อใช้รายได้ของแต่ละปีเป็นฐานในการเปรียบเทียบที่ 100 % เท่ากัน บริษัทมีกำไรเพิ่มขึ้น 0.7 บาทต่อรายได้ 1 บาท ซึ่งคำนวณจาก 3.6-2.9 % จากกำไรสุทธิต่อร้อยละของรายได้

บริษัทการค้าไทย จำกัด
งบกำไรขาดทุนเปรียบเทียบแบบฐานร่วม
ประจำปีสิ้นสุด วันที่ 31 ธันวาคม 25x5 และ 25x4

	หน่วย : ล้านบาท		ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงแบบฐานร่วม	
	25x5	25x4	25x5	25x4
รายได้	27,433	24,548	100.0 %	100.0 %
ต้นทุนขาย	20,938	18,677	76.3 %	76.1 %
กำไรขั้นต้น	6,495	5,871	23.7 %	23.9 %
ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร	5,053	4,567	18.4 %	18.6 %
กำไรจากการดำเนินงานก่อนต้นทุน (รายได้) ทางการเงินและภาษีเงินได้	1,442	1,304	5.3 %	5.3 %
ต้นทุน (รายได้) ทางการเงิน	—1	—(8)	0.0 %	(0.0 %)
กำไรจากการดำเนินงานก่อนภาษีเงินได้	1,443	1,296	5.3 %	5.3 %
ภาษีเงินได้	—509	—496	1.9 %	2.0 %
กำไรจากการดำเนินงาน	934	800	3.4 %	3.3 %
ขาดทุนจากหน่วยงานที่ยกเลิก (หลังผลกระทบทางภาษี)	-	(29)	-	(0.1 %)
กำไร (ขาดทุน) จำหน่ายหน่วยงานที่ยกเลิก	—50	—(66)	0.2 %	(0.3 %)
กำไรสุทธิ	—984	—705	3.6 %	2.9 %

เติบโต ส
อย่างไรก็
ขั้นต้นต่อ
การวิเคราะห์
มีการเปลี่

Analysis)
ของการเป
จะเกี่ยวข้อง
งการเงิน

แนวโน้ม

ใน

หน่วย : ล้า
รายได้
ต้นทุนขาย
ค่าใช้จ่ายใน

ข้อ
แนวโน้มเป็น
25x8 เท่ากับ

จะเห็นได้ว่าฝ่ายบริหารสามารถควบคุมต้นทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ/หรือบริษัทอยู่ในช่วงเติบโต สาเหตุที่สำคัญของการเปลี่ยนแปลง เช่น การประหยัดต่อขนาด (Economies of Scale) ฯลฯ อย่างไรก็ตาม บริษัทมีกำไรขั้นต้นลดลง 0.2 บาทต่อรายได้ 1 บาท โดยคำนวณจาก 23.9-23.7 % จากกำไรขั้นต้นต่อร้อยละของรายได้ ดังนั้น ฝ่ายบริหารจึงควรพิจารณาถึงการแข่งขันด้านราคาในตลาดสินค้า ผลจากการวิเคราะห์พบว่า การเปรียบเทียบโดยใช้ร้อยละของการเปลี่ยนแปลงแบบฐานร่วมนั้นสามารถชี้ให้เห็นว่ามีการเปลี่ยนแปลงที่มีความสำคัญของค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารซึ่งจะต้องได้รับการหาสาเหตุต่อไป

8. การวิเคราะห์แนวโน้ม

การวิเคราะห์แนวโน้มหรือเรียกว่าการวิเคราะห์แนวโน้มเป็นอัตราส่วนร้อยละ (Trend Percent Analysis) หรือการวิเคราะห์แนวโน้มของดัชนีชี้วัด (Index Number Trend Analysis) เป็นรูปแบบหนึ่งของการเปรียบเทียบตามแนวนอนซึ่งทำให้สามารถประเมินข้อมูลผลการดำเนินงานในแต่ละช่วงเวลาได้ โดยจะเกี่ยวข้องกับการคำนวณอัตราส่วนร้อยละของกลุ่มตัวเลข โดยสิ่งที่แตกต่างจากการวิเคราะห์เปรียบเทียบงบการเงินคือ ไม่หักลบจำนวนฐานในการคำนวณ ตามสูตรคำนวณด้านล่าง

$$\text{แนวโน้ม (ร้อยละ)} = \frac{\text{จำนวนเงินของเวลาที่วิเคราะห์}}{\text{จำนวนเงินพื้นฐาน}} \times 100$$

ในการวิเคราะห์แนวโน้ม สามารถอธิบายโดยใช้ข้อมูลการเงินของบริษัทการค้าไทย จำกัด ดังนี้

หน่วย : ล้านบาท	25X8	25X7	25X6	25X5	25X4
รายได้	27,433	24,548	20,943	17,711	15,189
ต้นทุนขาย	20,938	18,677	15,998	13,941	12,177
ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร	5,053	4,567	3,935	2,862	2,401

ข้อมูลข้างต้นใช้จำนวนเงินของปี 25x4 เป็นฐานในการคำนวณดัชนีพื้นฐาน ดังนั้น การคำนวณแนวโน้มเป็นอัตราส่วนร้อยละจะใช้ข้อมูลแต่ละปี หาดด้วยข้อมูลของปี 25x4 เช่น แนวโน้มของรายได้ของปี 25x8 เท่ากับ 180.6 % (27,433/15,189) ผลของการคำนวณแนวโน้มเป็นอัตราส่วนร้อยละแสดงดังต่อไปนี้

	25X8	25X7	25X6	25X5	25X4
รายได้	180.6 %	161.6 %	137.9 %	116.6 %	100 %
ต้นทุนขาย	171.9 %	153.4 %	131.4 %	114.5 %	100 %
ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร	210.5 %	190.2 %	163.9 %	119.2 %	100 %

การนำเสนอข้อมูลเป็นกราฟสามารถช่วยอธิบายผลการวิเคราะห์แนวโน้มเป็นอัตราส่วนร้อยละได้ชัดเจนขึ้น แนวโน้มรายได้แสดงให้เห็นว่า การเพิ่มขึ้นของรายได้นั้นเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับต้นทุนขาย ซึ่งเป็นลักษณะตามปกติของบริษัทที่กำลังเติบโต โดยอัตราส่วนของต้นทุนขายซึ่งเป็นต้นทุนที่สูงที่สุดของบริษัทมีอัตราการเพิ่มขึ้นที่ลดลงเมื่อเปรียบเทียบกับอัตราส่วนรายได้ แสดงให้เห็นความสามารถในการควบคุมค่าใช้จ่ายของกิจการ ส่วนแนวโน้มการเพิ่มขึ้นของค่าใช้จ่ายในการขายและบริหารนั้นกลับพบว่าประสบปัญหา เนื่องจากแนวโน้มค่าใช้จ่ายดังกล่าวสูงกว่าแนวโน้มของรายได้ทุกปี ฝ่ายบริหารจึงควรรหาทางลดการเพิ่มขึ้นของค่าใช้จ่ายในการขาย และบริหารให้ต่ำกว่าการเพิ่มขึ้นของรายได้ในปีต่อไป

การวิเคราะห์แนวโน้มที่แสดงต่อไปนี้อาจเปรียบเทียบเพื่อหาความสัมพันธ์ของข้อมูลคนละประเภทในงบการเงิน โดยได้แสดงการเปรียบเทียบระหว่างรายได้และสินทรัพย์รวมของบริษัท อัตราการเพิ่มขึ้นของสินทรัพย์รวม (212.7 %) เพิ่มขึ้นมากกว่าอัตราการเพิ่มขึ้นของรายได้ (180.6 %) ในปี 25x4 ในกรณีที่ประเมินผลการดำเนินงานดังกล่าวว่าเป็นที่น่าพอใจหรือไม่นั้น สามารถอธิบายได้ว่าบริษัทใช้สินทรัพย์ต่ำกว่าประสิทธิภาพในการสร้างรายได้ในปี 25x5 ดังนั้น ผู้บริหารจึงคาดหวังได้ว่าบริษัทจะสามารถสร้างรายได้ในปีถัดไปจากการที่จะใช้สินทรัพย์อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

	25X8	25X4	อัตราแนวโน้ม (25X8 กับ 25X4)
รายได้	27,433	15,189	180.6 %
สินทรัพย์รวม	10,294	4,840	212.7 %

กล่าวโดยสรุปความสำคัญของการวิเคราะห์งบการเงินคือ การระบุคำถามและขอบเขตเนื้อหาที่สนใจ ซึ่งจะนำไปสู่ปัจจัยที่สำคัญในการกำหนดอนาคตของกิจการ ดังนั้นแล้วการวิเคราะห์งบการเงินจึงเป็นการคำนวณตามขั้นตอนต่อเนื่องในการทำความเข้าใจ และกำหนดความคาดหวังถึงผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินของกิจการ

ข้อมูลทาง
เปิดเผยส
มาคำนวณ
เหตุการณ์
สาระสำคัญ
ร้อยละ ๑
ที่เข้าใจได้
รายการนี้
สัมพันธ์ตัว
ระหว่างค่า
สำคัญ แบ่ง
1.
2.
3.
4.
9.
สม
กระทบจาก
คือ ความต่อ
ใช้สินทรัพย์
ทั้งสภาพคล่อง
จ่ายชำระหนี้
วิเคราะห์ประ
ดำเนินงานต่อ

9. การวิเคราะห์งบการเงินแบบอัตราส่วน

การวิเคราะห์อัตราส่วน (Ratio Analysis) เป็นเครื่องมือที่ใช้กันอย่างแพร่หลายในการวิเคราะห์ข้อมูลทางการเงิน เพราะได้แสดงสภาพพื้นฐานของเงินนำและกลางบอกเหตุของกิจการได้ การวิเคราะห์ช่วยเปิดเผยสภาพและแนวโน้มซึ่งยากต่อการตรวจจับโดยการพิจารณาส่วนประกอบของแต่ละรายการที่นำมาคำนวณอัตราส่วนเช่นเดียวกันกับเครื่องมือช่วยวิเคราะห์อื่น อัตราส่วนนั้นเป็นเครื่องมือช่วยวิเคราะห์เหตุการณ์ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต และอาจปรับเปลี่ยนไปเมื่อพิจารณาพร้อมกับความเป็นไปได้จากแนวโน้มและสาระสำคัญ การวิเคราะห์จะเป็นประโยชน์ขึ้นอยู่กับความสามารถในการตีความและทักษะความชำนาญ

อัตราส่วนจะแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวเลขสองค่า ซึ่งแสดงหน่วยเป็นสัดส่วนหรืออัตรา ร้อยละ เช่น ร้อยละ 150 หรือ 2.5 เท่า หรือ 2.5 ต่อ 1 ฯลฯ วิธีการคำนวณอัตราส่วนเป็นหลักการที่เข้าใจได้ง่าย แต่การตีความนั้นไม่ใช่เรื่องง่าย จะต้องอ้างอิงถึงรายการที่สำคัญและมีความสัมพันธ์กันของรายการนั้น ๆ ตัวอย่างเช่น เมื่อต้องการแสดงความสัมพันธ์ระหว่างราคาและต้นทุนขาย การแสดงความสัมพันธ์ด้วยอัตราส่วนต้นทุนขายต่อยอดขายจึงเหมาะสม แต่อย่างไรก็ตาม ไม่มีความสัมพันธ์ที่เด่นชัดระหว่างค่าขนส่งและเงินลงทุนระยะยาว ในส่วนนี้จะอธิบายถึงอัตราส่วนทางการเงินและส่วนประกอบที่สำคัญ แบ่งประเภทของอัตราส่วนเป็น 4 ประเภท ประกอบด้วย

1. ความสามารถในการรักษาสภาพคล่อง (Liquidity ratio)
2. ความสามารถในการใช้สินทรัพย์ (Activity ratios)
3. ความสามารถในการก่อหนี้สิน (Leverage ratios)
4. ความสามารถในการทำกำไร (Profitability ratios)

9.1 ความสามารถในการรักษาสภาพคล่อง

สภาพคล่อง (Liquidity) หมายถึง ทรัพยากรที่มีอยู่สำหรับการจ่ายชำระหนี้ระยะสั้น ซึ่งได้รับผลกระทบจากช่วงเวลาที่ได้รับเงินและจ่ายชำระเงินในอนาคต ดังนั้น วัตถุประสงค์ของการวิเคราะห์สภาพคล่องคือ ความต้องการเงินทุนของกิจการ ส่วนความมีประสิทธิภาพหรือความสามารถ (Efficiency) หมายถึง การใช้สินทรัพย์ของกิจการเพื่อดำเนินงาน ซึ่งส่วนใหญ่วัดผลจากรายได้ที่เกิดขึ้นจากการใช้สินทรัพย์ของกิจการ ทั้งสภาพคล่องและความมีประสิทธิภาพของกิจการนั้นมีความสำคัญและเกี่ยวข้องกัน ถ้ากิจการไม่สามารถจ่ายชำระหนี้ตามกำหนด กิจการจะไม่สามารถดำเนินงานอย่างต่อเนื่องได้ ซึ่งหากมองในประเด็นนี้การวิเคราะห์ประเภทอื่นจะมีความสำคัญรองลงมาทันที เนื่องจากนโยบายทางบัญชีจัดทำภายใต้สมมติฐานการดำเนินงานต่อเนื่อง

ดังนั้น การวิเคราะห์จะต้องมีการประเมินถึงความสามารถในการรักษาสภาพคล่องเพื่อพิจารณาว่ากิจการมีความสามารถในการดำเนินงานต่อเนื่องหรือไม่ กิจการที่มีปัญหาการใช้สินทรัพย์ให้มีประสิทธิภาพมักจะนำไปสู่ปัญหาอื่น เช่น ปัญหาสภาพคล่อง ขาดความสามารถในการสร้างกำไร และขาดการสร้างโอกาส สำหรับเจ้าหน้าที่ของกิจการ ปัญหาสภาพคล่องของกิจการทำให้ชำระหนี้ระยะสั้นช้ากว่ากำหนดเมื่อเจ้าหน้าที่ ซึ่งคือผู้ส่งวัตถุดิบสำหรับการผลิตได้รับชำระหนี้ช้า คำสั่งซื้อวัตถุดิบจึงไม่สามารถดำเนินการต่อได้ ส่งผลกระทบต่อลูกค้าที่จะได้รับสินค้าไม่ทันตามกำหนด ดังนั้นแล้วผลกระทบต่อเจ้าหน้าที่และลูกหนี้จากปัญหาการขาดสภาพคล่องนำไปสู่การไม่สามารถตกลงทำสัญญาที่สำคัญและเป็นการเสียโอกาสทางธุรกิจ อัตราส่วนที่แสดงสภาพคล่องของกิจการมี 2 อัตราส่วน ได้แก่ อัตราส่วนสภาพคล่องและอัตราส่วนสภาพคล่องอย่างถึงแก่น ดังนี้

9.1.1 อัตราส่วนสภาพคล่อง

จำนวนสินทรัพย์หมุนเวียนหักด้วยหนี้สินหมุนเวียน เท่ากับเงินทุนหมุนเวียน หรือเรียกว่าเงินทุนหมุนเวียนสุทธิ (Net Working Capital) กิจการจะต้องมีเงินทุนหมุนเวียนอย่างเพียงพอเพื่อจ่ายชำระหนี้ และรักษาปริมาณสินค้าคงเหลือ เป็นไปได้ยากที่กิจการที่มีเงินทุนหมุนเวียนต่ำจะสามารถจ่ายชำระหนี้ได้ตรงเวลา หรือดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง เงินทุนหมุนเวียนจะแสดงค่าเป็นตัวเลข ส่วนอัตราส่วนเงินทุนหมุนเวียนจะแสดงค่าเป็นอัตราส่วน สูตรการคำนวณอัตราเงินทุนหมุนเวียนหรือเรียกว่า อัตราส่วนสภาพคล่อง (Current Ratio) เป็นดังนี้

$$\text{อัตราส่วนสภาพคล่อง} = \frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$$

จากข้อมูลงบแสดงฐานะการเงินเปรียบเทียบของบริษัทการค้าไทย จำกัด และอัตราส่วนสภาพคล่อง ปี 25X5 และ 25X4 เป็นดังนี้

หน้า
สิน
หนี้
เงิน
อัตรา
สิน
สิน
ผู้
ของกิจการ
แสดงว่ามีค
แนะนำให้พิ
และ (3) อัตรา
1)
ลูกค้านหรือไม่
ของธุรกิจปร
ในทางกลับ
จำนวนมาก
เงินที่คาดกา
เงินสดรับได้
ผู้นำในอุตสาหกรรม
อัตราหมุนเว
2)
สำคัญในการ
ระยะสั้นมีสภ
กว่าสินค้าคง
คงเหลือตามง
คงเหลือที่สูง

พิจารณาว่า	หน่วย : ล้านบาท	25X5	25X4
ประสิทธิภาพ	สินทรัพย์หมุนเวียน	6,903	5,724
การสร้าง	หนี้สินหมุนเวียน	4,959	4,501
ที่กำหนด	เงินทุนหมุนเวียน	1,944	1,223
ในการต่อ	อัตราส่วนสภาพคล่อง		
ลูกหนี้จาก	สินทรัพย์หมุนเวียน/หนี้สินหมุนเวียน 25X5	1.39 : 1	
ทางธุรกิจ	สินทรัพย์หมุนเวียน/หนี้สินหมุนเวียน 25X4		1.27 : 1
ส่วนสภาพ			

ผู้ใช้งบการเงินจำนวนมากใช้เกณฑ์ 2 : 1 (หรือ 1.5 : 1) เป็นอัตราส่วนสภาพคล่องที่เหมาะสมของกิจการในการแสดงว่ากิจการมีความสามารถในการชำระหนี้ดี อัตราส่วนทุนหมุนเวียน 2 : 1 หรือมากกว่า แสดงว่ามีความเสี่ยงในการผิดนัดชำระหนี้ระยะสั้นต่ำ เกณฑ์ในการวิเคราะห์อัตราส่วนทางการเงินส่วนใหญ่ แนะนำให้พิจารณาปัจจัยเพิ่มเติม คือ (1) ประเภทของธุรกิจ (2) รายการประกอบของสินทรัพย์หมุนเวียน และ (3) อัตราการหมุนเวียนของรายการประกอบของสินทรัพย์หมุนเวียน

1) ประเภทของธุรกิจ (Type of business) ตามปกติธุรกิจให้บริการแทบจะไม่ต้องให้สินเชื่อแก่ลูกค้าหรือไม่มีลูกหนี้การค้า และแทบไม่มีสินค้าคงเหลือสำหรับการดำเนินการ ดังนั้น อัตราส่วนทุนหมุนเวียนของธุรกิจประเภทนี้อาจต่ำกว่า 1 : 1 แต่ธุรกิจจะไม่ประสบปัญหาหากมีรายได้มากพอจะจ่ายชำระหนี้ระยะสั้นในทางกลับกันธุรกิจขายเสื้อผ้าราคาแพงหรือเฟอร์นิเจอร์อาจมีอัตราหมุนเวียนที่สูง เนื่องจากมีสินค้าคงเหลือจำนวนมากจากการจะต้องเก็บสินค้าให้เพียงพอต่อการตอบสนองความต้องการของลูกค้า และการรับชำระเงินที่คาดการณ์ยาก ตัวอย่างเช่น ถ้าความต้องการของลูกค้าต่ำลง สินค้าคงเหลืออาจไม่สามารถสร้างกระแสเงินสดได้ตามคาดหวัง ดังนั้น การวิเคราะห์อัตราส่วนทุนหมุนเวียนจึงควรเปรียบเทียบกับกิจการที่เป็นผู้นำในอุตสาหกรรมในปีปัจจุบันและปีที่ผ่านมา รวมทั้งพิจารณานโยบายบัญชีที่ส่งผลกระทบต่อการคำนวณอัตราหมุนเวียน

2) รายการประกอบของสินทรัพย์หมุนเวียน รายการประกอบของสินทรัพย์หมุนเวียนมีความสำคัญในการประเมินสภาพคล่องของกิจการ ตัวอย่างเช่น เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสดและเงินลงทุนระยะสั้นมีสภาพคล่องสูงกว่าลูกหนี้การค้าและตัวเงินรับ เช่นเดียวกันกับเงินให้กู้ยืมระยะสั้นมีสภาพคล่องสูงกว่าสินค้าคงเหลือ ทั้งนี้เนื่องจากเงินสดสามารถใช้ชำระหนี้ระยะสั้นได้ทันที ส่วนลูกหนี้การค้าและสินค้าคงเหลือตามปกตินั้นจะต้องนำไปขายเพื่อแปลงเป็นเงินก่อนนำไปใช้ชำระหนี้ ดังนั้น ลูกหนี้การค้าและสินค้าคงเหลือที่สูงเกินไปทำให้กิจการมีความสามารถในการชำระหนี้ระยะสั้นลดลง การประเมินความสามารถใน

การชำระหนี้ที่เด่นชัดควรพิจารณาพร้อมกับอัตราส่วนสภาพคล่องอย่างถึงแก่น (Acid-test Ratio) ซึ่งจะอธิบายต่อไป

3) อัตราการหมุนเวียนของรายการประกอบของสินทรัพย์หมุนเวียน อัตราหมุนเวียนของสินทรัพย์แสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพในการใช้สินทรัพย์ของกิจการ ซึ่งตัวชี้วัดถึงควมมีประสิทธิภาพที่เด่นชัดคือ รายได้ ซึ่งคำนวณโดยการหารรายได้ด้วยสินทรัพย์รวม อย่างไรก็ตาม การประเมินอัตราส่วนหมุนเวียนของแต่ละประเภทของสินทรัพย์หมุนเวียนจะช่วยให้การวิเคราะห์มีประสิทธิภาพมากขึ้น เช่น อัตราหมุนเวียนของลูกหนี้การค้าและอัตราหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ ซึ่งจะอธิบายในหัวข้อต่อไป

9.1.2 อัตราส่วนสภาพคล่องอย่างถึงแก่น

สินทรัพย์สภาพคล่องสูง ได้แก่ เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด เงินลงทุนระยะสั้น ตัวเงินรับ และลูกหนี้การค้า ซึ่งเป็นรายการประกอบที่มีสภาพคล่องสูงสุดในสินทรัพย์หมุนเวียนทั้งหมด โดยสูตรคำนวณอัตราส่วนสภาพคล่องอย่างถึงแก่น (Acid-test Ratio or Quick Ratio) หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า อัตราส่วนหมุนเวียนเร็ว เป็นดังนี้

$$\text{อัตราส่วนสภาพคล่องอย่างถึงแก่น} = \frac{\text{เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด} + \text{เงินลงทุนระยะสั้น} + \text{ตัวเงินรับ} + \text{ลูกหนี้การค้า}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$$

9.2 ความสามารถในการใช้สินทรัพย์

อัตราส่วนการใช้สินทรัพย์แสดงให้เห็นถึงความสามารถของกิจการในการบริหารสินทรัพย์ที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่กิจการ หากกิจการมีการใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์ได้มากเท่าไร แนวโน้มการเพิ่มขึ้นของรายได้ก็จะมากขึ้นด้วย อัตราความสามารถในการใช้สินทรัพย์มี 4 อัตราส่วน ได้แก่ อัตราหมุนเวียนลูกหนี้การค้า ระยะเวลาหรือจำนวนวันในการได้รับชำระหนี้ อัตราหมุนเวียนสินค้าคงเหลือ ระยะเวลาในการถือครองสินค้า ดังนี้

9.2.1 อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้การค้า

การคำนวณหาความถี่ในการเปลี่ยนลูกหนี้การค้าเป็นเงินสดของกิจการจะคำนวณอัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้การค้า (Accounts Receivable Turnover) ตามสูตรคำนวณดังนี้

$$\text{อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้การค้า} = \frac{\text{ค่าขายเชื่อสุทธิ}}{\text{ลูกหนี้การค้าถัวเฉลี่ย**}}$$

**ลูกหนี้การค้าถัวเฉลี่ยคำนวณได้จากยอดคงเหลือของลูกหนี้การค้าต้นงวดบวกด้วยยอดลูกหนี้การค้าปลายงวดแล้วหาร 2

อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้การค้าจะให้ข้อมูลอย่างเด่นชัดมากขึ้นหากใช้ยอดขายเชื่อสุทธิแทนรายได้สุทธิ แต่ยอดขายเชื่อสุทธินั้นเป็นข้อมูลภายในและไม่ประกาศต่อบุคคลภายนอก ดังนั้น บุคคลภายนอกมักใช้รายได้สุทธิหรือยอดขายสุทธิในการคำนวณแทน ผู้ซึ่งงบการเงินบางรายนิยมใช้ลูกหนี้การค้าก่อนหักค่าเผื่อหนี้สงสัยจะสูญในการคำนวณอัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้ เพื่อยกเว้นผลกระทบจากรายการประมาณการโดยฝ่ายบริหาร

9.2.2 ระยะเวลาหรือจำนวนวันในการได้รับชำระหนี้

อัตราส่วนนี้เป็นการแปลงค่าอัตราหมุนเวียนลูกหนี้การค้าเป็นจำนวนวันที่กิจการได้รับชำระหนี้จากลูกหนี้การค้า (Days' Sales Collection) ซึ่งสูตรการคำนวณเป็นดังนี้

$$\text{ระยะเวลาหรือจำนวนวันในการได้รับชำระหนี้} = \frac{\text{ลูกหนี้การค้าถัวเฉลี่ย}}{\text{ค่าขายเชื่อสุทธิ}} \times 365$$

หรือ

$$\text{ระยะเวลาหรือจำนวนวันในการได้รับชำระหนี้} = \frac{365 \text{ วัน}}{\text{อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้การค้า}}$$

9.2.3 อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ

อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ (Inventory Turnover) คือ ระยะเวลาที่กิจการถือสินค้าคงเหลือไว้จนกว่าจะขายได้ซึ่งกระทบต่อความต้องการเงินทุนหมุนเวียนของกิจการ ถ้าอัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือสูง แสดงว่าบริษัทสามารถขายสินค้าได้ภายในระยะเวลาสั้น แสดงให้เห็นว่าสินค้าคงเหลือนั้นไม่ล้าสมัยและบ่งบอกถึงยอดขายที่สูงบริษัทอีกด้วย โดยสูตรคำนวณเป็นดังนี้

$$\text{อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ} = \frac{\text{ต้นทุนขาย}}{\text{สินค้าคงเหลือถัวเฉลี่ย}}$$

9.2.4 ระยะเวลาในการถือครองสินค้า

อัตราส่วนนี้ใช้ในการประเมินความคล่องตัวในการขายสินค้าคงเหลือ โดยจำนวนวันในการขายสินค้าคงเหลือมีส่วนเกี่ยวข้องกับอัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ เช่นเดียวกับกับจำนวนวันในการได้รับชำระหนี้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับอัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้การค้า สูตรในการคำนวณจำนวนวันในการขายสินค้าคงเหลือ (Days Sales in Inventory) เป็นดังนี้

$$\text{ระยะเวลาในการถือครองสินค้า} = \frac{\text{สินค้าคงเหลือปลายงวด}}{\text{ต้นทุนขาย}} \times 365$$

หรือ

$$\text{ระยะเวลาหรือจำนวนวันในการได้รับชำระหนี้} = \frac{365 \text{ วัน}}{\text{อัตราหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ}}$$

9.3 ความสามารถในการก่อหนี้สิน

ความสามารถในการจ่ายชำระหนี้เป็นการกล่าวถึงการประเมินความสามารถในการดำเนินงานระยะยาว และความสามารถในการจ่ายชำระภาระผูกพันระยะยาว โดยกิจกรรมทั้งหมดของกิจการซึ่งประกอบด้วย กิจกรรมจัดหาเงิน กิจกรรมลงทุน และกิจกรรมดำเนินงาน ล้วนแต่ส่งผลกระทบต่อความสามารถในการจ่ายชำระหนี้ ในการวิเคราะห์ความสามารถในการจ่ายชำระหนี้เป็นการประเมินผลกระทบในระยะยาวซึ่งอาจมองไม่เห็นภาพเด่นชัด แต่เป็นมาตรการที่ครอบคลุมกว่าเรื่องสภาพคล่อง ส่วนประกอบหนึ่งที่สำคัญในการวิเคราะห์ความสามารถในการจ่ายชำระหนี้คือ โครงสร้างเงินลงทุนซึ่งเกี่ยวกับแหล่งเงินทุนของกิจการว่าประกอบด้วยเงินลงทุนของเจ้าของ และเงินลงทุนจากการกู้ยืมที่มีความเสี่ยงแตกต่างกัน สินทรัพย์จึงเป็นหลักประกันความเชื่อมั่นสำหรับเจ้าของเงินลงทุน โดยในตอนนี้จะอธิบายถึงเครื่องมือในการวิเคราะห์ความสามารถในการจ่ายชำระหนี้ ความสามารถในการจ่ายชำระตามภาระผูกพันและให้ความเชื่อมั่นแก่เจ้าหนี้ในระยะยาว ตัวชี้วัดที่สำคัญของความสามารถดังกล่าวคือ อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน ความสัมพันธ์ระหว่างสินทรัพย์ติดภาระค้ำประกัน (Pledged Assets) กับหนี้สินที่มีหลักประกัน (Secured Liabilities) และความสามารถของกิจการในการสร้างรายได้เพียงพอกับดอกเบี้ยเงินกู้ยืม อัตราส่วนความสามารถในการก่อหนี้สินที่สำคัญมี 5 อัตราส่วน ได้แก่ อัตราการหมุนเวียนของเจ้าหนี้ ระยะเวลาในการจ่ายชำระหนี้ อัตราส่วนหนี้สินและอัตราส่วนทุน อัตราส่วนหนี้สินต่ออัตราส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราส่วนความสามารถในการชำระดอกเบี้ยดังนี้

9.3.1 อัตราการหมุนเวียนของเจ้าหนี้

อัตราการหมุนเวียนของเจ้าหนี้ (Accounts Payable Turnover) นี้บอกถึงความสามารถในการจ่ายชำระหนี้หรือจำนวนครั้งที่กิจการสามารถจ่ายชำระหนี้ของเจ้าหนี้ในรอบระยะเวลาบัญชีหนึ่ง ๆ อัตราการหมุนเวียนของเจ้าหนี้สูงหมายความว่ากิจการสามารถจ่ายชำระหนี้ได้เร็ว มีสภาพคล่องทางการเงินสูง แต่หากอัตราที่สูงเกินไปอาจหมายถึงสภาพคล่องของกิจการเริ่มมีปัญหา โดยพิจารณาจากระยะเวลาสินเชื่อที่ได้รับประกอบด้วย

ในการจำ
แสดงว่า
ครั้งต่อไป
แสดงให้
เปลี่ยน
9.
อั
การวิเคราะห์
ดังที่แสดง
(Equity Ra
9:
อั
to Equity f
ทุนของกิจ
หนี้สินที่มาก

$$\text{อัตราการหมุนเวียนของเจ้าหนี้} = \frac{\text{ค่าซื้อเชื่อสุทธิ}}{\text{เจ้าหนี้การค้าถัวเฉลี่ย}}$$

9.3.2 ระยะเวลาในการจ่ายชำระหนี้

ระยะเวลาในการจ่ายชำระหนี้ (Payment Period) แสดงให้เห็นถึงจำนวนวันโดยเฉลี่ยที่กิจการใช้ในการจ่ายชำระหนี้ โดยหาระยะเวลาที่ได้จากการคำนวณมีระยะเวลาน้อยกว่าระยะเวลาสินเชื่อที่ได้รับ แสดงว่ากิจการมีความสามารถในการบริหารเงินได้ดี ส่งผลให้ได้รับความเชื่อถือในการพิจารณาการซื้อขายครั้งต่อไป แต่ในทางกลับกันถ้าระยะเวลาที่ได้จากการคำนวณมีระยะเวลามากกว่าเครดิตเทอมที่ได้รับ อาจแสดงให้เห็นถึงการบริหารการเงินที่ไม่มีประสิทธิภาพหรือกิจการขาดสภาพคล่องทางการเงิน หรืออาจมีการเปลี่ยนแปลงนโยบายในการใช้จ่ายเงินให้มากขึ้นก็ได้ โดยมีสูตรในการคำนวณดังต่อไปนี้

$$\text{ระยะเวลาในการจ่ายชำระหนี้} = \frac{\text{เจ้าหนี้การค้าถัวเฉลี่ย}}{\text{ค่าซื้อเชื่อสุทธิ}} \times 365$$

หรือ

$$\text{ระยะเวลาในการจ่ายชำระหนี้} = \frac{365 \text{ วัน}}{\text{อัตราการหมุนเวียนของเจ้าหนี้}}$$

9.3.3 อัตราส่วนหนี้สินและอัตราส่วนทุน

อัตราส่วนหนี้สินและอัตราส่วนทุน (Debt and Equity Ratio) ส่วนประกอบที่สำคัญของการวิเคราะห์ความสามารถในการจ่ายชำระหนี้คือ สัดส่วนของสินทรัพย์ที่จะต้องปันให้เจ้าของและเจ้าหนี้ ดังที่จะแสดงเป็นอัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม (Debt Ratio) และอัตราส่วนทุนต่อสินทรัพย์รวม (Equity Ratio)

9.3.4 อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น

อัตราส่วนนี้จะนำหนี้สินรวมหารด้วยส่วนของผู้ถือหุ้น อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น (Debt to Equity Ratio) นี้จะแสดงโครงสร้างเงินทุนของกิจการว่าสินทรัพย์ของกิจการมาจากการกู้ยืม หรือมาจากทุนของกิจการ เช่น ถ้าอัตราส่วนนี้สูงมีโอกาสที่กิจการจะไม่สามารถชำระดอกเบี้ยได้สูงตามไปด้วย เนื่องจากหนี้สินที่มากทำให้กิจการมีภาระผูกพันที่ต้องชำระดอกเบี้ยทุกงวดไม่ว่ากิจการนั้นจะกำไรหรือขาดทุน ซึ่งต่าง

จากส่วนของผู้ถือหุ้นที่หากกิจการขาดทุนอาจจะต้องวางแผนในการจัดหาเงินเพิ่มขึ้น รวมถึงอาจจะพิจารณาไม่จ่ายเงินปันผลก็ได้

$$\text{อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น} = \frac{\text{หนี้สินรวม}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}}$$

9.3.5 อัตราส่วนความสามารถในการชำระดอกเบี้ย

กำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษีคือจำนวนเงินที่กิจการมีอยู่สำหรับจ่ายชำระหนี้ได้ จำนวนรอบในการจ่ายชำระหนี้ที่สูงขึ้นแสดงความเสี่ยงที่เพิ่มสูงขึ้นในการที่กิจการผู้กู้ยืมอาจไม่สามารถจ่ายชำระหนี้ตามกำหนด โดยเกณฑ์ทั่วไประบุว่าระดับปลอดภัยสำหรับเจ้าหนี้เงินกู้ที่จะได้รับชำระคืนนั้นกิจการผู้กู้ยืมควรมีกำไรอย่างน้อย 2 หรือ 3 เท่าของดอกเบี้ยที่ต้องจ่ายชำระ ซึ่งสูตรคำนวณสำหรับอัตราส่วนความสามารถในการชำระดอกเบี้ย (Time Interest Earned) เป็นดังนี้

$$\text{อัตราส่วนความสามารถในการชำระดอกเบี้ย} = \frac{\text{กำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี}}{\text{ดอกเบี้ยจ่าย}}$$

9.4 ความสามารถในการทำกำไร

ตามที่อธิบายในหัวข้อที่ผ่านมาได้กล่าวเน้นถึงความสามารถในการทำกำไร (Profitability) ของกิจการจากการใช้สินทรัพย์อย่างมีประสิทธิภาพ ความสามารถในการทำกำไรยังรวมถึงความสามารถของกิจการในการสร้างผลตอบแทนจากเงินลงทุน ซึ่งผลตอบแทนนั้นพิจารณาจากทั้งระดับการลงทุนและแหล่งที่มาของเงินลงทุนจึงจะเกี่ยวข้องกับความสามารถในการจ่ายชำระหนี้ที่ได้อธิบายในหัวข้อข้างต้น โดยในตอนนี้จะอธิบายเครื่องมือในการวัดความสามารถในการทำกำไรที่สำคัญ และความสำคัญของการวิเคราะห์งบการเงินทั้งหมด 4 อัตราส่วน ได้แก่ อัตราส่วนกำไรสุทธิ อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม อัตราส่วนผลตอบแทนผู้ถือหุ้นสามัญ และอัตราส่วนกำไรต่อหุ้น ดังนี้

9.4.1 อัตรากำไรสุทธิ

กิจการที่มีความสามารถในการสร้างกำไรสุทธิจากรายได้ สามารถพิจารณาโดยการเปรียบเทียบกำไรสุทธิกับรายได้ การพิจารณาอัตรากำไรสุทธิจะต้องคำนึงถึงเกณฑ์อุตสาหกรรมร่วมด้วย ตัวอย่างเช่น กิจการผลิตเครื่องใช้ไฟฟ้าอาจมีอัตรากำไรสุทธิประมาณ 10-15 % ในขณะที่กิจการร้านสะดวกซื้ออาจมีกำไรสุทธิประมาณ 1-2 % ซึ่งอัตราดังกล่าวแสดงให้เห็นถึงความสามารถในการบริหารงานของผู้จัดการ ดังสูตรคำนวณต่อไปนี้

9.
อัตราส่วน
ว่าให้ผลต่อ
ประสิทธิภาพ
ดังนี้
อัตราส่วน
9.4
ผู้ถือหุ้น
แสดงให้เห็นถึง
หุ้นเป็นข้อมูล

$$\text{อัตรากำไรสุทธิ} = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{รายได้สุทธิ}}$$

9.4.2 อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม

อัตราส่วนนี้ใช้วัดความสามารถในการทำกำไรของสินทรัพย์ทั้งหมดที่ธุรกิจใช้ในการดำเนินงานว่าให้ผลตอบแทนจากการดำเนินงานได้มากน้อยเพียงใด หากมีค่าสูงแสดงถึงการใช้สินทรัพย์อย่างมีประสิทธิภาพ ผลลัพธ์ยิ่งสูงยิ่งดี โดยมีสูตรคำนวณอัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม (Return on Assets) ดังนี้

$$\text{อัตราส่วนผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม} = \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{สินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย}} \times 100$$

9.4.3 อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นสามัญ

เป้าหมายที่สำคัญที่สุดของการดำเนินกิจการคือ การสร้างผลกำไรให้กับเจ้าของเงินลงทุน แสดงให้เห็นว่าเงินลงทุนในส่วนของเจ้าของ จะได้รับผลตอบแทนกลับคืนมาจากการดำเนินการของกิจการนั้นในอัตราส่วนเท่าใด หากมีค่าสูง แสดงถึงประสิทธิภาพในการหากำไรสูงด้วย ผลลัพธ์ยิ่งสูงยิ่งดี ดังนั้น อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นสามัญ (Return on Equity) นั้นแสดงตามสูตรการคำนวณดังนี้

$$\text{อัตราส่วนผลตอบแทนจากส่วนของผู้ถือหุ้น} = \frac{\text{กำไรสุทธิ} - \text{เงินปันผลหุ้นบุริมสิทธิ}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้นถัวเฉลี่ย}} \times 100$$

9.4.4 กำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน

ผู้ถือหุ้นควรทราบข้อมูลที่สำคัญอีกอันหนึ่ง คือ กำไรต่อหุ้น (Basic Earnings Per Share) ข้อมูลนี้แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการทำกำไรของกิจการต่อ 1 หุ้นสามัญที่ผู้ถือหุ้นถือครองอยู่ ข้อมูลกำไรต่อหุ้นเป็นข้อมูลที่สำคัญที่แสดงถึงความสามารถในการจ่ายเงินปันผล การคำนวณกำไรต่อหุ้นเป็นดังนี้

$$\text{กำไรต่อหุ้น} = \frac{\text{กำไรสุทธิ (สุทธิจากเงินปันผลหุ้นบุริมสิทธิ)}}{\text{จำนวนหุ้นสามัญถัวเฉลี่ย}}$$

ตัวอย่าง

บริษัทปทุมวันการค้า จำกัด มีข้อมูลทางการเงิน ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25X5 และ 25X4 ดังนี้

บริษัทปทุมวันการค้า จำกัด
งบแสดงฐานะการเงินเปรียบเทียบ
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25X5 และ 25X4

	หน่วย : บาท		รายได้จากการ ดำเนินงาน
	25X5	25X4	
สินทรัพย์			ต้นทุนขาย
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	79,000	42,000	กำไรขั้นต้น
เงินลงทุนระยะสั้น	65,000	96,000	ค่าใช้จ่ายในกา ค้าโฆษณา
ลูกหนี้การค้า-สุทธิ	120,000	100,000	เงินเดือนพ
สินค้าคงเหลือ	250,000	265,000	เงินเดือนพ
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	<u>514,000</u>	<u>503,000</u>	ค่าประกันภ
อุปกรณ์โรงงาน-สุทธิ	400,000	350,000	วัสดุสิ้นเปลี่
อุปกรณ์สำนักงาน-สุทธิ	45,000	50,000	ค่าเสื่อมราค
อาคาร-สุทธิ	625,000	675,000	ค่าใช้จ่ายอื่
ที่ดิน	<u>100,000</u>	<u>100,000</u>	รวมค่าใช้จ่าย
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	<u>1,170,000</u>	<u>1,175,000</u>	กำไรก่อนหักต้
รวมสินทรัพย์	<u>1,684,000</u>	<u>1,678,000</u>	ต้นทุนทางการ
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น			กำไรก่อนหักภ
หนี้สินหมุนเวียน			ภาษีเงินได้
เจ้าหนี้การค้า	164,000	190,000	กำไรสำหรับปี
ตัวเงินจ่ายระยะสั้น	75,000	90,000	
ภาษีนิติบุคคลค้างจ่าย	26,000	12,000	
รวมหนี้สินหมุนเวียน	<u>265,000</u>	<u>292,000</u>	
ตัวเงินจ่ายระยะยาว (ค้ำประกันด้วยอาคาร)	400,000	420,000	
รวมหนี้สิน	<u>665,000</u>	<u>712,000</u>	
ส่วนของผู้ถือหุ้น			จากข้อ
ทุนหุ้นสามัญ	475,000	420,000	ต่อไปนี
กำไรสะสม	<u>544,000</u>	<u>491,000</u>	1. ง
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	<u>1,019,000</u>	<u>966,000</u>	2. ง
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	<u>1,684,000</u>	<u>1,678,000</u>	3. อ

บริษัทปทุมวันการค้า จำกัด
งบกำไรขาดทุนเปรียบเทียบ
สำหรับปี สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 25X5 และ 25X4

หน่วย : บาท

	<u>25X5</u>	<u>25X4</u>
รายได้จากการขาย	2,486,000	2,075,000
ต้นทุนขาย	1,523,000	1,222,000
กำไรขั้นต้น	963,000	853,000
ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร		
ค่าโฆษณา	145,000	100,000
เงินเดือนพนักงานฝ่ายขาย	240,000	280,000
เงินเดือนพนักงานฝ่ายบริหาร	165,000	200,000
ค่าประกันภัย	100,000	45,000
วัสดุสิ้นเปลืองใช้ไป	26,000	35,000
ค่าเสื่อมราคา	85,000	75,000
ค่าใช้จ่ายอื่น	17,000	15,000
รวมค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร	<u>778,000</u>	<u>750,000</u>
กำไรก่อนหักต้นทุนทางการเงินและภาษีเงินได้	185,000	103,000
ต้นทุนทางการเงิน	44,000	46,000
กำไรก่อนหักภาษีเงินได้	141,000	57,000
ภาษีเงินได้	<u>47,000</u>	<u>19,000</u>
กำไรสำหรับปี	<u>94,000</u>	<u>38,000</u>

จากข้อมูลงบการเงินข้างต้นของบริษัทปทุมวันการค้า จำกัด สามารถวิเคราะห์ในรูปแบบต่าง ๆ ได้
ต่อไปนี้

1. งบกำไรขาดทุนเปรียบเทียบแสดงอัตราร้อยละของการเปลี่ยนแปลงสำหรับปี 25X5 และ 25X4
2. งบแสดงฐานะการเงินเปรียบเทียบแบบฐานร่วมสำหรับปี 25X5 และ 25X4
3. อัตราส่วนทางการเงินประจำปีสิ้นสุด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25X5 ดังนี้

- ก. อัตราส่วนสภาพคล่อง
- ข. อัตราส่วนสภาพคล่องอย่างถึงแก่น
- ค. อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้การค้า
- ง. จำนวนวันในการได้รับชำระหนี้
- จ. อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ
- ฉ. อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม
- ช. อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น
- ซ. ความสามารถในการจ่ายชำระหนี้
- ฅ. อัตรากำไรสุทธิ
- ญ. อัตราหมุนเวียนสินทรัพย์รวม
- ฎ. อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม
- ฏ. อัตราผลตอบแทนสำหรับผู้ถือหุ้นสามัญ

รายได้จากการ
 ต้นทุนขาย
 กำไรขั้นต้น
 ค่าใช้จ่ายในการ
 ค่าโฆษณา
 เงินเดือนพนักงาน
 เงินเดือนพนักงาน
 ค่าประกันภัย
 วัสดุสิ้นเปลือง
 ค่าเสื่อมราคา
 ค่าใช้จ่ายอื่น
 รวมค่าใช้จ่าย
 กำไรก่อนหักต้นทุน
 ต้นทุนทางการเงิน
 กำไรก่อนหักภาษีเงินได้
 ภาษีเงินได้
 กำไรสุทธิสำหรับ

บริษัทปทุมวันการค้า จำกัด
งบกำไรขาดทุนเปรียบเทียบ
สำหรับปี สิ้นสุดวันที่ 31 ธันวาคม 25X5 และ 25X4

	หน่วย : บาท			
	25X5	25X4	การเปลี่ยนแปลง	ร้อยละ (%)
รายได้จากการขาย	2,486,000	2,075,000	411,000	19.8
ต้นทุนขาย	1,523,000	1,222,000	301,000	24.6
กำไรขั้นต้น	963,000	853,000	110,000	12.9
ค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร				
ค่าโฆษณา	145,000	100,000	45,000	45.0
เงินเดือนพนักงานฝ่ายขาย	240,000	280,000	(40,000)	(14.3)
เงินเดือนพนักงานฝ่ายบริหาร	165,000	200,000	(35,000)	(17.5)
ค่าประกันภัย	100,000	45,000	55,000	122.2
วัสดุสิ้นเปลืองใช้ไป	26,000	35,000	(9,000)	(25.7)
ค่าเสื่อมราคา	85,000	75,000	10,000	13.3
ค่าใช้จ่ายอื่น	17,000	15,000	2,000	13.3
รวมค่าใช้จ่ายในการขายและบริหาร	<u>778,000</u>	<u>750,000</u>	<u>28,000</u>	<u>3.7</u>
กำไรก่อนหักต้นทุนทางการเงินและภาษีเงินได้	185,000	103,000	82,000	79.6
ต้นทุนทางการเงิน	44,000	46,000	(2,000)	(4.3)
กำไรก่อนหักภาษีเงินได้	141,000	57,000	84,000	147.4
ภาษีเงินได้	47,000	19,000	28,000	147.4
กำไรสุทธิสำหรับปี	<u>94,000</u>	<u>38,000</u>	<u>56,000</u>	<u>147.4</u>

บริษัทปทุมวันการค้า จำกัด
งบแสดงฐานะการเงินเปรียบเทียบแบบฐานรวม
ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25X5 และ 25X4

	หน่วย : บาท			
	ร้อยละของการเปลี่ยนแปลง (%)			
	25X5	25X4	25X5	25X4
สินทรัพย์				
เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด	79,000	42,000	4.7	2.5
เงินลงทุนระยะสั้น	65,000	96,000	3.9	5.7
ลูกหนี้การค้า-สุทธิ	120,000	100,000	7.1	6.0
สินค้าคงเหลือ	250,000	265,000	14.8	15.8
รวมสินทรัพย์หมุนเวียน	514,000	503,000	30.5	30.0
อุปกรณ์โรงงาน-สุทธิ	400,000	350,000	23.8	20.9
อุปกรณ์สำนักงาน-สุทธิ	45,000	50,000	2.7	3.0
อาคาร-สุทธิ	625,000	675,000	37.1	40.2
ที่ดิน	100,000	100,000	5.9	6.0
รวมสินทรัพย์ไม่หมุนเวียน	1,170,000	1,175,000	69.5	70.0
รวมสินทรัพย์	1,684,000	1,678,000	100.0	100.0
หนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น				
หนี้สินหมุนเวียน				
เจ้าหนี้การค้า	164,000	190,000	9.7	11.3
ตัวเงินจ่ายระยะสั้น	75,000	90,000	4.5	5.4
ภาษีนิติบุคคลค้างจ่าย	26,000	12,000	1.5	0.7
รวมหนี้สินหมุนเวียน	265,000	292,000	15.7	17.4
ตัวเงินจ่ายระยะยาว (ค้ำประกันด้วยอาคาร)	400,000	420,000	23.8	25.0
รวมหนี้สิน	665,000	712,000	39.5	42.4
ส่วนของผู้ถือหุ้น				
ทุนเรือนหุ้นที่ชำระแล้ว	475,000	420,000	28.2	28.3
กำไรสะสม	544,000	491,000	32.3	29.3
รวมส่วนของผู้ถือหุ้น	1,019,000	966,000	60.5	57.6
รวมหนี้สินและส่วนของผู้ถือหุ้น	1,684,000	1,678,000	100.0	100.0

ก	อัตรา
ข	อัตรา
ค	อัตรา
ง	จำนวน
จ	อัตรา
ฉ	อัตรา
ช	อัตรา
ซ	อัตรา
ฅ	อัตรา
ญ	อัตรา
ฎ	อัตรา
ฏ	อัตรา

อัตราส่วนทางการเงินประจำปีสิ้นสุด ณ วันที่ 31 ธันวาคม 25X5

	อัตราส่วน	การคำนวณ	
		สูตร	วิธีการ
ก	อัตราส่วนสภาพคล่อง	$\frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$	$\frac{514,000}{265,000} = 1.9$
ข	อัตราส่วนสภาพคล่องอย่างถึงแก่น	$\frac{\text{เงินสดและรายการเทียบเท่าเงินสด} + \text{เงินลงทุนระยะสั้น} + \text{ลูกหนี้การค้า}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$	$\frac{79,000 + 65,000 + 120,000}{265,000} = 1.0$
ค	อัตรากำไรสุทธิของลูกหนี้การค้า	$\frac{\text{รายได้สุทธิ}}{\text{ลูกหนี้การค้าถัวเฉลี่ย}}$	$\frac{2,486,000}{(120,000 + 100,000)/2} = 22.6 \text{ เท่า}$
ง	จำนวนวันในการชำระหนี้	$\frac{365 \text{ วัน}}{\text{อัตรากำไรสุทธิของลูกหนี้}}$	$\frac{365 \text{ วัน}}{22.6} = 17 \text{ วัน}$
จ	อัตรากำไรสุทธิของสินค้าคงเหลือ	$\frac{\text{ต้นทุนขาย}}{\text{สินค้าคงเหลือถัวเฉลี่ย}}$	$\frac{1,523,000}{(250,000 + 265,000)/2} = 5.9 \text{ เท่า}$
ฉ	อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม	$\frac{\text{หนี้สินรวม}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$	$\frac{665,000}{1,684,000} = 0.39 : 1$
ช	อัตราส่วนหนี้สินต่อส่วนของผู้ถือหุ้น	$\frac{\text{หนี้สินรวม}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้น}}$	$\frac{665,000}{1,019,000} = 0.65 : 1$
ซ	อัตราความสามารถในการจ่ายชำระหนี้	$\frac{\text{กำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี}}{\text{ดอกเบี้ยจ่าย}}$	$\frac{185,000}{44,000} = 4.2 \text{ เท่า}$
ฅ	อัตรากำไรสุทธิ	$\frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{รายได้สุทธิ}}$	$\frac{94,000}{2,486,000} = 0.04 : 1$
ฉ	อัตราหมุนเวียนสินทรัพย์รวม	$\frac{\text{รายได้สุทธิ}}{\text{สินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย}}$	$\frac{2,486,000}{(1,684,000 + 1,678,000)/2} = 1.48 \text{ เท่า}$
ค	อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม	$\frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{สินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย}}$	$\frac{94,000}{(1,684,000 + 1,678,000)/2} = 5.6 \%$
ค	อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นสามัญ	$\frac{\text{กำไรสุทธิ} - \text{เงินปันผลหุ้นบุริมสิทธิ}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้นถัวเฉลี่ย}}$	$\frac{94,000}{(1,019,000 + 966,000)/2} = 9.5 \%$

10. สรุป

นักลงทุนมีความจำเป็นที่จะต้องมึข้อมูลที่น่าเชื่อถือเพื่อใช้ในการตัดสินใจ การวิเคราะห์งบการเงิน นับว่าเป็นเครื่องมือที่มีประโยชน์ในการได้มาซึ่งข้อเท็จจริงที่สามารถนำไปสู่การตัดสินใจอย่างมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น วิธีที่สำคัญที่ใช้ในการวิเคราะห์งบการเงิน ประกอบด้วย การวิเคราะห์งบการเงินแบบใช้ฐานร่วม การวิเคราะห์งบการเงินแบบแนวนอน และการวิเคราะห์งบการเงินแบบอัตราส่วน โดยส่วนใหญ่แล้วการวิเคราะห์งบการเงินแบบอัตราส่วนเป็นที่นิยมใช้มากที่สุด เนื่องจากผลการวิเคราะห์ดังกล่าวนำไปสู่ข้อมูลที่เป็นประโยชน์อย่างยิ่ง เช่น สภาพคล่องของกิจการ ความเสี่ยงเกี่ยวกับโครงสร้างทุน ความสามารถในการทำกำไร ประสิทธิภาพของการบริหารสินทรัพย์ ฯลฯ ดังนั้นบทนี้เน้นว่าเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่อผู้ใช้งบการเงินและผู้เกี่ยวข้องอื่น ในภาพรวมที่จำเป็นในการวิเคราะห์กิจการได้ดียิ่งขึ้น

ตารางสรุปสูตรการคำนวณการวิเคราะห์งบการเงิน

อัตราส่วน	สูตรคำนวณ	เครื่องชี้วัด
ความสามารถในการรักษาสภาพคล่อง (Liquidity Ratios)		
อัตราส่วนสภาพคล่อง (Current Ratio)	$= \frac{\text{สินทรัพย์หมุนเวียน}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$	ความสามารถในการจ่ายชำระหนี้ระยะสั้น
อัตราส่วนสภาพคล่องอย่างถึงแก่น (Acid-test Ratio)	$= \frac{\text{เงินสด เงินลงทุนระยะสั้น และลูกหนี้การค้า}}{\text{หนี้สินหมุนเวียน}}$	ความสามารถในการจ่ายชำระหนี้ระยะสั้นในทันที
ความสามารถในการใช้สินทรัพย์ (Activity Ratios)		
อัตราการหมุนเวียนของลูกหนี้การค้า (Accounts Receivable Turnover)	$= \frac{\text{รายได้สุทธิ}}{\text{ลูกหนี้การค้าถัวเฉลี่ย}}$	ความสามารถในการเก็บชำระหนี้
อัตราการหมุนเวียนของสินค้าคงเหลือ (Inventory Turnover)	$= \frac{\text{ต้นทุนขาย}}{\text{สินค้าคงเหลือถัวเฉลี่ย}}$	ความสามารถในการบริหารสินค้าคงเหลือ
จำนวนวันในการได้รับชำระหนี้ (Days' Sales Uncollected)	$= \frac{\text{ลูกหนี้การค้าเฉลี่ย}}{\text{รายได้สุทธิ}} \times 365$	ระยะเวลาในการเก็บชำระหนี้
จำนวนวันในการขายสินค้าคงเหลือ (Days Sales in inventory)	$= \frac{\text{สินค้าคงเหลือปลายงวด}}{\text{ต้นทุนขาย}} \times 365$	ระยะเวลาในการขายสินค้าคงเหลือ
อัตราการหมุนเวียนของสินทรัพย์รวม (Total Asset Turnover)	$= \frac{\text{รายได้สุทธิ}}{\text{สินทรัพย์รวมถัวเฉลี่ย}}$	ความสามารถในการใช้สินทรัพย์เพื่อสร้างรายได้

ความสา
อัตราส่วน
(Debt Ra
อัตราส่วน
(Equity I
อัตราส่วน
(Debt-to
อัตราส่วน
ดอกเบีย
(Time In
ความสา
อัตรากำไร
อัตรากำไร
อัตราผล
(Return c
อัตราผล
(Return c
Stockhol
ราคาตาม
(Book Val
Share)
กำไรต่อหุ้น
(Basic Ear

อัตราส่วน	สูตรคำนวณ	เครื่องชี้วัด
ความสามารถในการก่อหนี้สิน (Leverage Ratios)		
อัตราส่วนหนี้สินต่อสินทรัพย์รวม (Debt Ratio)	$= \frac{\text{หนี้สินรวม}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$	การลงทุนโดยใช้เงินกู้ยืมและ ความเสี่ยงจากการกู้ยืมเงิน
อัตราส่วนทุนต่อสินทรัพย์รวม (Equity Ratio)	$= \frac{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้นรวม}}{\text{สินทรัพย์รวม}}$	การลงทุนโดยใช้เงินของ เจ้าของ
อัตราส่วนหนี้สินต่อทุน (Debt-to-Equity Ratio)	$= \frac{\text{หนี้สินรวม}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้นรวม}}$	สัดส่วนเงินลงทุนระหว่างจาก เจ้าหนี้และเจ้าของ
อัตราส่วนความสามารถในการชำระ ดอกเบี้ย (Time Interest Earned)	$= \frac{\text{กำไรก่อนหักดอกเบี้ยและภาษี}}{\text{ดอกเบี้ยจ่าย}}$	ระดับปลอดภัยสำหรับ ความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้น ชำระดอกเบี้ย
ความสามารถในการทำกำไร (Profitability Ratios)		
อัตรากำไรสุทธิ (Profit Margin)	$= \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{รายได้สุทธิ}}$	กำไรสุทธิจากยอดขาย แต่ละหน่วย
อัตรากำไรขั้นต้น (Gross Margin)	$= \frac{\text{กำไรสุทธิ} - \text{ต้นทุนขาย}}{\text{รายได้สุทธิ}}$	กำไรขั้นต้นจากยอดขาย แต่ละหน่วย
อัตราผลตอบแทนจากสินทรัพย์รวม (Return on Total Assets)	$= \frac{\text{กำไรสุทธิ}}{\text{ทรัพย์สินรวมถัวเฉลี่ย}}$	ความสามารถใน การสร้างกำไร จากการใช้สินทรัพย์
อัตราผลตอบแทนผู้ถือหุ้นสามัญ (Return on Common Stockholders' Equity)	$= \frac{\text{กำไรสุทธิ} - \text{เงินปันผลหุ้นบุริมสิทธิ}}{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้นถัวเฉลี่ย}}$	ความสามารถในการ สร้างกำไรให้แก่เงินลงทุน ของเจ้าของ
ราคาตามบัญชีต่อหุ้น (Book Value per Common Share)	$= \frac{\text{ส่วนของผู้ถือหุ้นสำหรับผู้ถือหุ้นสามัญ}}{\text{จำนวนหุ้นสามัญ}}$	มูลค่าตามบัญชีของ กิจการต่อหุ้น
กำไรต่อหุ้นขั้นพื้นฐาน (Basic Earnings per share)	$= \frac{\text{กำไรสุทธิ} - \text{เงินปันผลหุ้นบุริมสิทธิ}}{\text{จำนวนหุ้นสามัญถัวเฉลี่ยถ่วงน้ำหนัก}}$	กำไรต่อหุ้น